Perifériától a modellekig – Kulturálisan pontos képgeneráló platform fejlesztése a MOME-n

A magyar nyelvhez kapcsolódó vizuális kulturális örökség korlátozott mennyiségben van jelen a generatív mesterséges intelligencia rendszerekben. Ezen változtatna a Moholy-Nagy Művészeti Egyetem (MOME) vezetésével elindult a „Perifériától a modellekig: A kulturális örökséget pontosan beidéző képgeneráló platform létrehozása low-resource nyelvű kultúrák számára” című kutatás-fejlesztési projekt. A kezdeményezés, melynek nyitóeseménye a MOME-n 2026. október 29-30-án valósult meg, egy sürgető globális és hazai kihívásra reagál.

A projekt egy olyan generatív mesterségesintelligencia-platform fejlesztésére irányul, amely képes kulturálisan érzékeny és nyelvileg pontos kép- és videógenerálásra. A jelenlegi modellek döntően angol nyelvű, globális adatállományokra épülnek, így a magyar vizuális kultúra sajátosságai gyakran torzultan jelennek meg. A probléma nem csak a magyar kultúrát érinti, hanem sok más hasonlóan alacsonyan mértékben digitalizált kultúrát is. A kezdeményezés célja ennek korrekciója, valamint a kulturális sokszínűség megőrzésének támogatása a digitális térben. A fejlesztés alapját múzeumi és archívumi gyűjteményekből származó, gazdagon annotált, többnyelvű adatkészletek adják, amelyek lehetővé teszik a generatív modellek kulturálisan megalapozott tanítását. A projekt külön hangsúlyt fektet az adatok etikus felhasználására, valamint a nyelvi és kulturális kontextusok pontos megjelenítésére.

A kutatás vezetője Dr. Iványi-Bitter Brigitta PhD., a MOME Kutatási Központban működő Örökség Mozgásban Lab vezetője. A kutatás széleskörű nemzetközi együttműködésben zajlik, olyan kiemelt partnerekkel, mint a Lisszaboni Egyetem (Portugália), a University of California, Los Angeles (Amerikai Egyesült Államok) és a Holon Institute of Technology (Izrael). Az interdiszciplináris konzorcium a mesterséges intelligencia, a nyelvtechnológia, a design és a kulturális örökség területeinek szakértőit egyesíti.

A projekt során kiemelt feladat a többnyelvű multimodális modellek fejlesztése, valamint egy olyan értékelési keretrendszer létrehozása, amely képes mérni a képgeneráló MI-modellek kulturális pontosságát és torzításait. Ez az innováció nemcsak hazai, hanem nemzetközi szinten is iránymutatást nyújthat a hasonló fejlesztések számára.

A kutatás további célja egy interkulturális etikai keretrendszer kidolgozása, amely támogatja a közgyűjteményi adatok felelős felhasználását, valamint hozzájárul a kulturálisan hiteles generatív MI-rendszerek kialakításához. A projekt eredményei között szerepel egy működő MI-prototípus, többnyelvű adatbázis, valamint oktatási és szakmai útmutatók.

A kezdeményezés hosszú távú célja, hogy Magyarország ne csupán felhasználója, hanem aktív alakítója legyen a mesterséges intelligencia fejlődésének, és példát mutasson arra, miként integrálható a kulturális örökség hitelesen és fenntartható módon a jövő technológiáiba.

A MOME koordináló intézményként és kutatásvezetőként kiemelt szerepet játszik a projekt szakmai irányításában és a kulturális örökség és a mesterséges intelligencia kapcsolatát vizsgáló kutatásokban. A budapesti kick-off találkozó célja a közös munkaterv véglegesítése, a kutatási feladatok összehangolása, valamint a következő évek tudományos együttműködésének megalapozása. A kétnapos eseményt Püspök Balázs rektorhelyettes nyitja meg, ez lesz az első alkalom, hogy a projekt kutatói és szakmai partnerei személyesen is együtt dolgoznak a közös

kutatási program részletein.

A közös kutatás irányai

A budapesti projektindító találkozón a négy intézmény kutatói bemutatták szakmai kompetenciáikat, feltérképezték a közös kutatási lehetőségeket, és egyeztették a következő hónapok legfontosabb feladatait. A megbeszélések középpontjában a múzeumi adatok hozzáférhetősége és feldolgozása, a kulturális tudás digitális hozzáférhetőségének kérdései, a többnyelvű képgenerálás, valamint a mesterségesintelligencia-modellek kulturális pontosságának értékelése állt.

A kutatás hosszabb távon olyan módszerek kidolgozásához járulhat hozzá, amelyek az oktatás, a múzeumok, a filmgyártás és a kreatívipar területén egyaránt hasznosíthatók. A cél nem pusztán élethűbb képek létrehozása, hanem annak elősegítése, hogy a mesterséges intelligencia által előállított vizuális tartalmakban a kulturális különbségek és sajátosságok is felismerhetők maradjanak.

Két új podcast beszélgetés a nemzetközi kutatópartnerekkel

A budapesti találkozóhoz kapcsolódóan két új podcast epizód is készült, amelyekben a Margins2Models nemzetközi kutatópartnerei osztják meg gondolataikat. A beszélgetések további betekintést nyújtanak a mesterséges intelligencia és a kulturális sokszínűség kapcsolatának kérdéseibe, valamint a projektet megalapozó nemzetközi tudományos együttműködésbe.

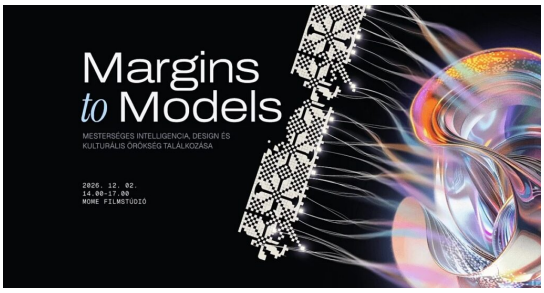
A beszélgetések itt érhetők el:

- **1. podcast adás:** https://www.youtube.com/watch?v=jOgmgJ7f9_c
- **2. podcast adás:** https://www.youtube.com/watch?v=xGtOKsuO_XY

A 2025-1.2.1-HU-RIZONT-2025-00099 azonosítószámú projekt a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Alap támogatásával valósul meg.

Sajtókapcsolat:

- MOME Brand Iroda
- press@mome.hu

© MOME

Eredeti tartalom: MOME

Továbbította: Helló Sajtó! Üzleti Sajtószolgálat

Ez a sajtóközlemény a következő linken érhető el:
https://hellosajto.hu/?p=34458